

zhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravištvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 29. decembra 1914.

Št. 70.

*Srečno in veselo
novo leto*

*vsem naročnikom in prijateljem
„Mira“!*

Franktirerstvo v Belgiji.

Kakor v posameznem človeku, tako spe-
tudi v posameznih narodih strasti, ki po-
stanejo zanje lahko usodepolne, če jih ne
znajo krotiti. Nikdar se strasti kakega na-
roda ne pokažejo tako silno in vidno, ka-
kor v vojnem času. Naravno je, da vpliva
vsaka vojna z vsemi svojimi grozotami in
s svojimi posledicami v socialnem, kultur-
nem in čestokrat tudi verskem oziru na
vsakega človeka silno močno, in tako se
ustvari med ljudstvom neko razpoloženje,
ki ga še bolj razneti sugestija mase; na vsa-
kega posameznika čudovito vpliva pogled
na veliko množico, ki je istega duha in iste
misli, kakor on; in treba je le iskric, ki se
vrže med to množico, in navdušenje preki-
peva. Tako razpoloženje med ljudstvom je
v vojni potrebno, ker mrtvo ljudstvo nima
upanja na zmago.

Toda ljudske strasti so dobile po med-
narodnem pravu svoje meje in ljudstvo, ki
jih ne zna v danem trenutku brzdati v do-
ločenih mejah, je lahko na smrt obsojeno.
Tako se je godilo v nesrečni Belgiji, ki so jo
zamotali Francozi in Angleži v vojno z
Nemčijo. Ko so Nemci že zavzeli mesto Loewenu in so že stali pred Antwerpom, je mi-
sli loewensko prebivalstvo, da bo poma-
galo vojaški posadki v Antwerpnu s tem,
da zavratno napade v Loewenu ostalo nem-
ško vojaštvo. Ponoči 25. in 26. avgusta je
trajal boj v Loewenu. Z oken in streh, od-
vsepovsod iz zasede je začelo prebivalstvo
streljati na nemške vojake, ki so se seveda
branili, in ko so dobili pomoč tudi uporni-
ke užugali.

Strašna, pa po vojnem pravu opravi-
čena kazen je zadela loewensko civilno pre-
bivalstvo, ki se je dalo nahujskati zoper
nemško vojaštvo, ki nobenemu ni skrivilo
lasu in je z Belgijci prav lepo ravnalo. Stra-
sti vročerknega naroda so izbruhnile, ker
jih nihče ni brzdal, in tako je mesto Loewenu
zapadlo krutemu, pa potrebnemu voj-
nemu zakonu. Nemci so vsakega, pri kate-
rem so dobili orožje, ustrelili, in končno
namerili topove na mesto in je razrušili v
prah in pepel.

Zakaj ljudstvo ni izročilo orožja, kakor
je bilo od nemškega vojaškega poveljni-
štva zapovedano? Ne samo puške so skrili,
celo strojne puške, ki so jih potem namerili
na nemško vojaštvo na ulicah.

Civilisti, ki zgrabijo za orožje in stre-
ljajo iz zasede na sovražnika, se imenujejo
franktirerji in tako postopanje franktirer-
stvo. Po mednarodnem pravu sovražnik ne
sme pomoriti vojakov, ki so se udali, pač pa
sme pomoriti vse civilno prebivalstvo, ki se
poslužuje orožja. Postrelijo ga ali pobesijo.

Še sedaj niso utihnili listi sovražnih
nam držav in dolžijo naše zaveznike bar-
barskih činov, zlasti se zgražajo nad postop-
anjem proti mestu Loewenu. Vojska je
sploh grozna in neprizanesljiva, toda grozot
v Loewenu so bili krivi belgijski frankti-
rerji. Za vojno so vojaki, ne pa civilno pre-
bivalstvo.

Pametnejše je ravnalo prebivalstvo v
Belgradu. Kakor smo že poročali, je po za-

vzetju Belgrada naša vojaška oblast razgla-
sila v Belgradu, da mora vse prebivalstvo
oddati orožje, kdor da bi orožje prikrival,
bo kaznovan z usmrčenjem. Ta odredba je
bila potrebna, ker je tudi v Srbiji civilno
prebivalstvo čestokrat in iz zasede, zavrat-
no streljalo na naše vojake. Belgrajsko pre-
bivalstvo je bilo pa pametno in je oddalo
svoje orožje; le v kleti nekega hotela so na-
šli pri preiskovanju orožje z municijo in
zraven nekega civilista, ki se je izgovarjal,
da ni vedel za razglas. Tak zagovor pa se-
veda v vojni nič ne velja in je srbskega
franktirerja zadela zaslužena kazen.

Vrhtega je pa misel, da bi se civilno
prebivalstvo moglo ubraniti dobro oborože-
nega sovražnika, naravnost blazno. Posle-
dice franktirerstva so le zažgane vasi, po-
rušeni, opustošeni domovi in iztrebljenje
civilnega prebivalstva. Zato so tisti, ki so
nahujskali belgijsko civilno prebivalstvo,
da je zgrabilo za orožje in iz zasede strelja-
lo na nemške vojake, odgovorni za strašne
posledice, ki so sledile temu franktirer-
stvu. Franktirerstvo torej ni samo po med-
narodnem pravu prepovedano, ampak je
tudi največje gorje za tiste, ki se ga poslu-
žujejo.

Z bojišč.

Boji na Sveti večer.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. urad.)
Uradno razglašajo:

Na severovzhodnem bojišču so se vče-
raj nadaljevali na velikem delu fronte boji.

Naše čete v obrečju Nagy Aga in La-
torcze so odbile več napadov s težkimi iz-
gubami za sovražnika.

V bližini gorskega prelaza Uszok smo
zavzeli neko mejno višino.

V Galiciji smo sovražnika potisnili da-
lje proti Lisku. Med Wislokom in Bialo pa

Podlistek.

Čigav je ta grob?

Urednik Prešeren, ki se je boril na se-
vernem bojišču, kjer je bil težko ranjen,
pošilja iz bolnišnice naslednjo otožno sli-
čico z bojišča:

Pod silno razkopanim, močno razstre-
ljenim in od topovskih krogelj ter vojaških
lopat razritim gozdom, na pust, valoviti
maji, od koles in kopit razorani, na pobočju
mizkega holma, so pokopali vojaški po-
grebci dva padla vojnika, dve žrtvi dveh ne-
pomerjenih, slučajno tako daleč čez naše
prve vrste zašlih, padlih krogelj. Poglobili
so pogrebci za silo napravljene strelske jar-
ke naših prednjih vrst, ki so se pomaknile
prejšnji dan naprej in umerili poglobitev po
truplih. Končali so delo, otrli so si znoj z
obraza in odložili orodje, da si nekoliko od-
dahnejo.

»Ti, France,« — pravi eden pogrebcev,
ko si je nažgal cigareto — »poglej! Eden
teh je naš. Janez je, še mlad fant, prav če-
den dečko.«

»Res je,« — mu odgovori ogovorjeni,
premotrivši našitke pod vratom. — »Kranj-
cu je podoben po vsem, tudi se mi skoro
zdi nekoliko znan, toda ne spomnim se ga.
Morda sva bila z revežem celo že skupaj,
toda preveč sem jih že videl in zagrebel in
spomin mi je že skoro otopel. Spoznal bi

komaj brata, katerega že delj časa nisem
videl. V Srbiji je in tam jim gotovo ne gre
tako slabo. Vsaj tako sem slišal danes go-
voriti naše oficirje.«

»Škoda za fanta, škoda,« — pravi nje-
gov sosed in stopi k mrliču.

»Hitro je prestal,« — pristavi drugi.
»Primimo ga!« — je dejal tretji, in par hi-
pov na to je ležal mladi fant v pogloblje-
nem strelskem jarku v zlokobni, tuji gališki
grudi. Poleg njega so položili mladega Pol-
ljaka in zagrebeli so trupli.

Naredili smo dva groba in postavili
dva križa. Slovenec leži poleg Poljaka. Oba
sta padla kot žrtvi velike naloge velike do-
movine. Zadnji žarki solnca so posijali na
dve gomili, na dva iz količkov zbita križa,
katera so postavili pogrebci svojemu doma-
činu in bratu.

Zadeli so pogrebci na ramo lopate in
krampe in se napotili naprej. V trenutku, ko
so prekoračili vrh holma, je zašumelo v
bližnjem gozdu. Razgrnilo se je nizko, gosto
grmičevje, in plaho je pogledalo iz odprtine
mlado poljsko dekle. Gledala je delj časa
mlada Poljakinja na sveža grobova, na ka-
terih so slonele sence lesenih križev, zagr-
nila je vejevje in zopet izginila kot bajna
prikazen.

Ob luninem svitu je neznana Poljakinja
zopet obiskala samotna grobova. Plaho
je pogledala iz gozda, in ko se je bila
prepričala, da je sama, je hitro skočila
h grobu. Vrgla se je na grob, in žalostno
plakanje se je začelo v tihi noči. Njen obup-

ni jok je spremljalo edino votlo grmenje
topov, ki je odmevalo od daleč preko rav-
nin in gričev. Nato je odvilo dekle majhen
zavoj, katerega je imelo pod predpasni-
kom. Iz zavoja je vzela majhno podobico,
prilepljeno na dveh srcih, velikih, izreza-
nih iz rdečega, tankega papirja. Pritrdila
je ta okrasek na križ in ga ovila z razno-
barvnimi trakovi. Nato je prepredla ves
grob z verižicami, napravljenimi iz papirna-
tih obročkov bele, modre in rdeče barve.
Pomolila je še na grobu in že je hotela oditi.
Kar je ugledala sosedni grob. Tiho je go-
vorila:

»Ta revež, ki je od daleč, spi poleg me-
jega ljubljence. Edini tovariš mu je bil v
zadnji uri in večno bo počival poleg njega.
Tam doli, kjer je doma, je morda tudi
dekle, ki ga ljubi in nestrpno čaka. Revica
je ona z mano vred.«

In odprla je zopet zavoj in vzela iz nje-
ga ostanek papirnatega okrasja. Ovila je s
trakovi križ in grobišče in pomolila je tudi
za revnega tujca, tovariša svojega ljubimca.

Bil je to na dan pred Vsemi sveti. In
na ta praznik, ko so se zbirali našinci pri
svojih grobovih, se spominjali umrlih svoj-
cev in tudi bojevnikov, ki so morda počivali
v daljnih deželah, na ta žalostni dan je bil
pa zaslugi te vrle Poljakinje okrašen grob
mladega neznanega Slovence v daljni Gali-
ciji, na pust, prazni planoti pod divje raz-
streljenim in razoranim gozdom.

Čigav je ta grob?

je sovražnik nadaljeval boj ves dan, s posebno intenzivnostjo na božični večer in v današnji noči.

Ob Dunajcu in ob naši neizpremenjeni fronti v ruski Poljski so se deloma vršili artiljerijski boji, deloma pa je vladal mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

Na jugu ni bilo bojev.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. urad.)
Uradno se poroča:

Na balkanskem bojišču se ni ničesar pripetilo.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

Užoški prelaz v Karpatih v naših rokah. — Rusi zavzeli zopet Krosno in Jaslo. — V srednji Poljski napredujemo.

Dunaj, 26. decembra. (Kor. urad.)
Uradno se poroča: 26. decembra opoldne.

Včeraj so naše čete po štiridnevnih ju-naskih bojih zavzele užoški prelaz.

V Galiciji so Rusi nadaljevali svojo pred nekaj dnevi započeto ofenzivo z velikimi silami in so zopet zasedli kotlino Krosno in Jaslo.

Položaj na Spodnjem Dunajcu je neizpremenjen. Južno od Tomaszowa pridobiva naš napad na ozemlju.

Na balkanskem bojišču je že 10 dni mir. Le ob Savi in Drini se tuptam vršijo nepomenljive praske.

Trdnjava Bileca je dne 24. decembra odbila slaboten naskok Črnogorcev.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

NA ZAPADNEM BOJIŠČU.

Berolin, 26. decembra. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan: 26. decembra 1914 opoldne.

Pri Nieuportu so bili v noči od 24. do 25. decembra odbiti napadi Francozov in Angležev.

Uspehi bojev pri Festnbertu z Indijci in Angleži se da šele danes pregledati. 19 častnikov in 819 Indijcev iz Angležev je bilo ujetih, 14 strojnih pušk, 12 metalcev min, metalcev luči in drugega vojnega materiala zaplenjenega. Sovražnik je pustil na bojišču nam 3000 mrtvih. Od Angležev zaprošeno premirje za pokopavanje mrličev je bilo dovoljeno. Naše izgube so razmeroma male. Pri manjših bojih v okraju Lihons in Tracy-le-Val, severovzhodno od Compiègne smo ujeli 200 mož.

V Vogezi, južno od Diedolshausen in Zgornje Alzacije zapadno od Sennheima, kakor jugozapadno od Altkircha je došlo včeraj do manjših bojev. Položaj je ostal tam neizpremenjen.

Dne 20. decembra popoldne je neki francoski letalec vrgel na vas Inor devet bomb, čeravno so bili tam le lazareti, ki so tudi za letalce z razsvetljavo čisto natančno zaznamovani. Posebne škode ni bilo. V odgovor na ta čin in na zopetno metanje bomb na neutrjeno izven operacijskega ozemlja ležeče mesto Freiburg so bile danes zjutraj vržene od nas bombe srednjega kalibra na nekatere v postojanki de Nancy ležeče vasi.

Ruski napadi na postojanke pri Loetzu so bili odbiti. 1000 ujetnikov je ostalo v naših rokah.

V severni Poljski, severno od Visle, je ostal položaj neizpremenjen. Južno od Visle so napredovali naši napadi ob Bzuri.

Na desnem bregu Pilice, južnovzhodno od Tomaszowa je bila naša ofenziva uspešna.

Dalje južno je položaj neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Turki zopet poročajo zmago.

Carigrad, 25. decembra. (Kor. urad.)
Glavni stan objavlja ta-le komunike: Ob kavkaški meji, med Oltyjem in Idom so naše čete izvojevale odločilno zmago. Bitka se vrši z novimi uspehi za nas še vedno. Do sedaj smo zajeli 6 topov, mnogo municije ter ujeli 1000 Rusov, med njimi enega polkovnika. Neka angleška križarka je poskusila včeraj udreti v Akabo, ogenj naših topov pa jo je prisilil, da se je takoj umaknila, ne da bi storila kako škodo.

Rusi groze zaseti Tebris.

Iz Carigrada se poroča: Ruski poslanik v Teheranu je zahteval od perzijske vlade, da takoj odpokliče svoje čete iz Aserbejdžana, ker se bratijo s Turki, sicer bodo Rusi zasedli Tebris. Perzijska vlada je odgovorila, da so čete v Aserbejdžanu iregularne in da na nje nima nikakega vpliva.

Car na fronti.

Moskva, 26. decembra. (Kor. urad.)
Car Nikolaj se je včeraj zvečer podal k fronti.

Dnevne novice in dopisi.

Pismo slovenskega topničarja s severnega bojišča. Prijatelj našega lista nam je dal to-le zanimivo pismo slovenskega topničarja z dne 21. novembra na razpolago: Vašo cenjeno dopisnico z dne 10. t. m. sem prejel zares z velikim veseljem. Pristrčna Vam hvala za vse usluge, ki ste mi jih storili. Če mi je usojeno, da se še vidiva, bom že revanžiral. Imate prav, da je tu v Galiciji hujši mraz, kakor je pri Vas in da se zarijemo v zemljo kot v luknjo. Dobili smo namreč že sneg in dalje časa že brije noč in dan pristna tržaška burja. Streljamo pa kljub temu naprej, dasiravno nam celo olje in drugo pri topovih zamrzuje. Istotako nekateri kočljivi deli topov, ki jih pogrejemo, in stvar funkcionira naprej. Naši ljudje so zares junaki, zlasti hrabra je naša infanterija, ki leži noč in dan v strelskih jarkih na prostem, in če pride povelje, da se naj nekaj umaknejo, storijo to neradi. Zlasti 17. pešpolk bi kar prodiral! — Galicija sama je precej valovita in gorata, a sama ilovica, in silno redko obljudena. Največja njena nesreča so židi, ki ljudstvo izsesavajo. Čim bliže proti Karpatom in Moravski, tembolj so ljudje civilizirani in tem lepša so poslopja. Čim dalje proč, tem slabše je, same podrtije. Sedaj je pa že zelo mnogo velikih in malih vasi do tal požganih. Pogorišča so strašno daleč razširjena. Vojska je strašna, ne samo za ljudi, ampak menda še bolj za deželo, kjer se vrši; uniči skratka vso civilizacijo in kulturo. Ljudje naravno postajamo v vojni čimdalje bolj »divji«. Vojak se svojem »rokodelstvu« na bojišču hitro privadi, in takoimenovana smrtna nevarnost je naravnost — ničla! Nihče se za njo ne briga, ampak opravlja svojo nalogo, kakor da bi bil pri najboljši pojedin. Koliko štrpaci da prenese, si v civilu niti misliti ne more. Ne žeja, ne glad, ne mraz, ne ponočno bdenje, sploh ničesar ne upogne in ne stare volje, bojevati se in sovražnika uničiti. — Za hip sem se sešel z g. dr. Stajnikom, ki izgleda kakor kosmatinec. Drug drugega sva se tako razveselila, da sva skoraj jokala. On je poročnik pri domobranskem pešpolku št. 4, 9. stotnija, vojna pošta 48. Drugega znanca ali prijatelja še nisem dobil. Ker bomo obhajali Božič skoro zagotovo tu v Galiciji, bi me zelo veselilo, če bi mi poslali n. pr. škatljo memfisigaret in najbolj grobo čokolado (Kochchocolate) mesto kruha, 1 ali 2 kg z vojno pošto, in dve ali tri škatlje mazila za čevlje, »Seehund-Gummi-Trank«. Če bi pa vojna pošta ne funkcionirala, pa zavoje po 350 gr kot »vzorec brez vrednosti«. Iskrene pozdrave Vam, Vaši velenjeni obitelji in gospodu »Mirovemu« uredniku.

Gosp. dr. Jesenko piše z dne 15. decembra našemu uredniku s severnega bojišča: Dragi mi! Zadnje tedne smo rili kakor krti po zemlji, oziroma v zemljo; bili smo v gorah in nismo imeli nobene zveze s pošto. Sedaj se je položaj izpremenil, in jaz porabljam prvo priliko, da Ti pošljem najpristrčneje pozdrave. Živim še in tudi zdrav sem za silo, vendar pa čutim vsled nepopisno velikih naporov pojemanje fizičnih moči. Počitka sem potreben in hrepenim za njim kot jelen po studenčnici. Priporočam se Tvoji molitvi ter pristrčno pozdravljam Tebe kakor tudi vse znance.

Zima na severnem bojišču, kakor nam poroča z dne 15. decembra prijatelj na bojišču, še ni prehuda in imajo vojaki toplo obleko.

Zaprisega vojakov na Tancenbergu. S Tancenberga pri Celovcu se poroča: V konzervni tovarni tancenberškega samostana nastanjeni rekruti so imeli dne 20. decem-

bra slovesno zaprisego. Blizu 400 jih je šlo prejšnjo soboto k sveti spovedi in v nedeljo zjutraj k svetemu obhajilu. Ob pol 11. uri nato so korakale stotnije v samostansko cerkev k zaprisegi. Gosp. prelat Bonifac Ecker je bral sv. mašo, pri kateri so gospodje bogoslovci oskrbeli petje. Po sv. maši so se zbrali vojaki pred samostanom, kjer je g. profesor bogoslovja dr. Gregor Rožman v navdušenem nagovoru v slovenskem in nemškem jeziku razložil pomen vojaške zaprisege v sedanji vojni, nakar se je izvršila slovesna zaprisega.

V št. Vidu ob Glini se je vršila vojna pobožnost za vojake od 25. do 28. decembra s sedmimi nagovori. Vojaštvo je prejelo sv. zakramente. Za slovenske vojake se je preskrbel slovenski spovednik iz Celovca.

Ivan Žgur †. Na severnem bojišču je po došlem nam poročilu padel rez. kadet Ivan Žgur od 4. domobranskega pešpolka. Dne 21. oktobra je odšel iz Celovca na severno bojišče. Pri slovesu, ki mu ga je priredilo slovensko omizje v Celovcu, je mladi junak povdarjal, da bo storil svojo dolžnost, ko mu jo nalaga domovina, v polni meri, naj mu je tudi namenjena smrt. Ivan Žgur je bil predsednik »Danice«, društva slovenskih katoliških visokošolcev na Dunaju, zelo nadarjen mož, plemenitega jeklenega značaja. Po poklicu je bil veterinar (živinozdravniški poklic). Vest o njegovi smrti bo njegove prijatelje zelo potrla. Z njim je slovenska domovina mnogo, mnogo izgubila. Mlademu junaku slaven spomin!

Pliberk. Mohorjani pliberške fare so nabrali 40 K in so darovali to vsoto po č. g. dekanu za vojaške namene, oziroma za ranjence.

Brnca. (Za cesarja in domovino) je umrl nam vsem dragi mladenič Anton Weber, železniki uslužbenec, star 21 let. Pokojni je bil posebno prijazen in vesel fant, a tudi zelo odločen, kadar se je kdo dotaknil njegovega verskega in narodnega prepričanja. Nad vse je ljubil in spoštoval svojo mater in je bil v tem oziru lep zgled drugim. Pred odhodom jo je izročil v varstvo svoji omoženi sestri z odločnim naročilom: »Mater ti pripeljem. Lepo ravnaj z njim!« To je bil njegov testament. Dne 12. decembra je zadnjič pisal iz rezervne bolnišnice v Eperjesu na severnem Ogrskem; dne 20. decembra pa se nam je brzojavilo, da je umrl, zadet od srčne kapi. Tone, počivaj v miru tam v ogrski zemlji!

Najnovejša poročila.

RUSI NE NAMERAVAJO OBLEGATI KRAKOVA.

»Morning Post« poroča iz Petrograda: Ruska armada je zopet prisiljena, da opusti svoj glavni strateški smoter in se vrne, da zasede notranjo obrambno črto pred Varšavo. Obramba bojne črte pred Varšavo zahteva, da se zdaj opusti obleganje Krakova.

VESEL DOGODEK V ITALIJANSKI KRALJEVI DRUŽINI.

Rim, 26. decembra. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča: Kraljica je srečno povila hčerko. Kraljičino in princezinjo stanje je izvrstno.

NEMCI ZOPET POTOPILI ŠTIRI ANGLEŠKE TRGOVSKE LADJE.

Rotterdam, 28. decembra. (Kor. ur.) Iz Shangaija se poroča zavarovalni družbi »Yangtsekiang«, da je potopila nemška pomožna križarka »Princ Wilhelm« ob južnem obrežju južne Amerike štiri angleške trgovske ladje.

KRIŽARKA »DRESDEN« REŠENA.

Dunaj, 25. decembra. Nemška križarka »Dresden« je končno veljavno ušla angleškim ladjam.

ARMENTIERES IN ARRAS SE ZOPET OBSTRELJUJETA.

Kristijanija, 24. decembra. Nemci zopet neprestano obstreljujejo mesti Armentieres in Arras.

OBSTRELJEVANJE DÜNKIRCHNA.

Berolin, 28. decembra. (Kor. urad.) Londonski list »Daily Mail« poroča 23. t. m. iz Dünkirchna: Letalci zaveznikov so vrgli

na lopo na Zeppelinove zrakoplove 12 bomb, ki so zažgale lopo. Res je, da so letalci metali bombe, a lopa ni bila poškodovana.

UPOR INDIJSKIH ČET.

Rotterdam, 28. decembra. Indijske čete se niso hotele bojevati proti severnikom, nakar so 30 indijskih vojakov obesili.

TURŠKO BRODOVJE NA DELU.

Carigrad, 28. decembra. (Kor. urad.) Po verjetnih poročilih se je vršil pomorski boj, o katerem piše uradno poročilo, pri Zumguldaku. Poročilo pravi, da so Rusi potopili ladje in s tem hoteli zapreti vhod v pristanišče Zumguldak, ki je premogovna postaja. Hrabrosti turškega brodograditelja se je zahvaliti, da se ruska namera ni posrečila. Tu splošno občudujejo spretnost in hrabrost turških častnikov in mornarjev, ki so sami začeli boj s tako številnim ruskim brodograditeljem in potopili dve veliki ruski ladji »Oleg« in »Athos«. Uradno poročilo je po celem Carigradu povzročilo veliko veselje.

BATUM PADEL?

Carigrad, 26. decembra. Tu krožijo vesti, da je Batum padel.

Zanimivosti iz vojske.

Angleška išče pomoči v Kanadi.

London, 15. (Kor.) Državni talnik za kolonije je prejel oficijelno izjavo kanadskega predsednika, v kateri se pravi: 19. oktobra je podal ministrski predsednik izjavo o obrambi Kanade proti morebitnemu vpadu ali napadu in o organizaciji, izvežbi, opremljenosti in odposlatvi ekspedicijskih čet. Tedaj se je sklenilo, da se vzdržuje pod orožjem 80.000 mož milice za garnizije in mejne straže v Kanadi, 30.000 mož takoj rekrutira in izvežba in v oddelkih po 10.000 mož odpošlje čez morje ter odšlih 30.000 mož takoj nadomesti z enakim številom.

V tem pa je od vojnega urada v Londonu prispelo poročilo, ki je predlagalo za sestavo drugega ekspedicijskega zbora sledeče: 17.000 častnikov in moštva, 4765 konj, 58 poljskih topov, 16 strojnih pušek. Te čete vsebujejo pehoto, topništvo, tehnične oddelke, signalne in kolesarske stotnije, tren, poljske ambulance, municijski park, rezervni park itd. Ta zbor se opremlja kakor hitro mogoče. Dve pehotni brigadi boste pripravljene v kratkem, kakor hitro ju potrebuje vojni urad. Topovi se nakupijo od angleške vlade na račun kanadske vlade. V tem se izvežbajo topniški oddelki z dvanajstfuntniki, kakor so se uporabljali v burski vojni.

Ministrski predsednik je imel več konferenc z vojnim ministrom in načelnikom generalnega štaba o številu ljudi, ki bi se mogli dati na razpolago. Izkazalo se je, da je mogoče takoj postaviti 50.000 mož, s čimer bo štela vsa kanadska vojna sila 91.000 mož. Kakor hitro odide drugi kontingent, se bo rekrutiralo 17.000 mož, s čimer se poviša skupno število za 180.000 mož. V zapadnih provincah je na razpolago veliko število dobrih jahačev.

Najnovejša kabelska poročila angleške vlade vzbujajo upanje, da se bodo ti ljudje mogli kmalu uporabljati na bojišču. Nabava orožja in opreme je najtežje vprašanje; kanadska vlada pa v tem uspešno deluje skupno z angleško vlado.

»Vila« slovenskega vojaka.

Brat piše svoji sestri v Zagorji na Pivki: ... Meni gre jako dobro. Jaz imam že svojo hišo, in to čisto moderno. Visoka ni, zato pa je tem bolj globoka. Ima dvoje oken, ena vrata, parketni pod in eno odprtino, katera pa je vedno zaprta, samo kadar pridejo Rusi, jo odpremo, da se s strojno puško pozdravimo. Pohišstvo je sledeče: V kotu imam ognjišče, zraven je moja postelja, da mi ni mraz, na drugi imam polico, na kateri so vsakovrstni lonci, in lončni kozarci in kozarčki, cigare in cigarete, steklenica vina, ampak zmeraj ni tako dobro. V moji vili je še en naslonjač, svetilnica, svečnik, ogledalo, dve sliki in celo ena — »pendelura«. Prinesli bi tudi eno mizo, pa ni več prostora. Ti se boš gotovo čudila, kje da sem kupil vse te stvari. To je bilo čisto lahko in jako po ceni. Pred nami leži ena vas, na drugi strani vasi so pa Rusi, ki so se tudi tako namestili, kakor mi. Ampak take vile, kakor jo imam jaz, mislim,

da nima nobeden. Ker je vas na sredi, je vedno med našim in ruskim ognjem. Vsi civilisti so zbežali in vse pustili. Pa mi nismo bili leni, take stvari smo iz njih hiš prenesli v naše vile. Iz ene polovice vasi nosimo mi, iz druge pa Rusi; če pa preveč blizu pridemo, se pa stepemo. Posebno suhi plohi nam prav dišijo, ker radi gorijo, pa tudi postelje in omare so dobre za ogenj. Škoda je res velika, težko je gledati, toda vojska je vojska, če mi ne poberemo, bodo pa drugi. Zahvalite Boga, da v vaših krajih ni vojske. Kakor vidiš, je moja vila lepa, zato sem ji dal ime: Vila Franca, po tvojem imenu. Tukaj smo že 20 dni, kuhamo štirikrat na dan, poprej pa se nam ni tako dobro godilo. Mi smo s Prusi še vedno na Ruskem. Bili smo že blizu Varšave, pa smo se umaknili. Upajmo vse najboljše.

V srbskem ujetništvu.

Neki zagrebški poročnik, ki je bil že naznanjen kot mrtev in se je pozneje oglašil iz srbskega ujetništva, je pisal svoji rodbini pismo o svojih doživljajih, iz katerega posnemamo sledeče: Šele danes sem izvedel, da smemo v vojnem ujetništvu se nahajajoči oficirji pisati razen kart tudi pisma in zato Vam hočem obširnejše poročati o tem, kako sem bil ranjen in kako se mi godi v ujetništvu. Kot varstvo našega desnega krila sem zasedel neki mali grič, na katerega je streljal sovražnik od spredaj in zadaj. Zadel me je šrapnelski drobec v bok in obtičal v mesu. Obležal sem v nekem jarku, in sicer z nekim četovodjo, nekim korporalom in nekim ranjenim srbskim vojakom. Najtežje je bil ranjen četovodja, ki je že tekom ene ure izdihnil svojo blago dušo. Pred smrtjo je neprestano mrmral: »Gospod poročnik, javljam pokorno, da bom umrl!« Kako rad bi pomagal revežu, a nisem se niti sam mogel ganiti. Srbski vojak, ki je ležal poleg mene, je imel strašno rano na glavi in je izdihnil še isto noč. Tudi jaz sem sigurno računal s smrtjo in prosil kadeta moje stotnije, ki je prišel pozneje, naj Vam poroča o moji eventualni smrti. Dva dni in dve noči sem ležal v tem jarku, brez pomoči, ne da bi se mogel premakniti s prostora. Nikdar ne pozabim, kako strašna je bila noč, ki sem jo prebil po ranitvi. Srbski vojak poleg mene je ležal več ur v agoniji in je bila njegova smrt silno težka. Pri tem je vedno zadeval v mojo glavo in jaz nisem imel niti toliko moči, da bi se pomaknil malo naprej, da bi mi ne bilo treba gledati vse strašne njegove muke. Jaz, ki poprej mrtvega človeka niti videti nisem mogel, sem moral ležati poleg njega. Naslednjega dne se je z jutranjo zarjo zopet pričel boj; nad menoj so se razstreljevale šrapnelske kroglice. Pravi čudež je bil, da nisem bil še v drugi zadet. V drugi noči me je zgrabila močna mrzlica in imel sem grozno žejo. Sklenil sem zato, da za vsako ceno poiščem bližnji potok. Med silnimi bolečinami in v vedni nevarnosti, da bom ujet, sem se plazil po bojišču in prispel do male hiše. Kljub hudim bolečinam, lakoti in žeji sem tamkaj trdno zaspal. Štirje srbski vojaki, ki sem jih obdaroval z denarjem, so me nesli v najhujši plohi na njihovo obvezovališče, me okrepčali s čajem in me obvezali, nakar sem bil prepeljan v Valjevo. Tam sem ostal dvanajst dni, nakar so me prepekljali v Skoplje. Tu se mi godi sedaj jako dobro. Nahajam se v poslopju, ki je obdano od krasnega drevoreda. V drevoredu se sprehajamo lahko svobodno. Od tukajšnjega italijanskega konzulata smo dobili nekaj perila in čevlje in po 20 dinarjev. Tudi sicer se postopa z nami dobro, tako da se nimam čisto nič pritoževati. Le silno preprosto in dolgočasno je življenje. Včeraj sem čital v nekem belgrajskem listu posmrtnico po meni. Najbrž je naznanil mojo smrt imenovani kadet. Moje rane so že skoro popolnoma zaceljene in kmalu bom uvrščen v oddelek, kjer se nahajajo bivši ujeti oficirji.

Veseli dogodki v strelskih jarkih.

Vojaško življenje v strelskih jarkih ni vedno tako krvavo resno in smrtno žalostno, kakor bi pričakovali. Vsak dan čujemo o teh in onih veselih dogodkih, ki se zgode med gromenjem topov. Najnovejše šale pripovedujejo francoski listi o strelskih jarkih. V listu »Temps« piše francoski vojak: »Popolnoma nove vrste presenečenje so nam pred kratkim napravili Nemci od reki Ais-

ne. Nemci so nam poslali kozla, ki je za vratom imel obešen listek z naslovom in z besedami: »In Vam, moji gospodje Francozi, kako Vam gre?« Na vse mogoče načine smo skušali zvabiti žival k sebi; a delala nam je težave; najbrž so jo jezile žične ovire med jarki. Slednjič je žival vendarle prišla k nam; a potem je na noben način nismo mogli spraviti z odgovorom proč k Nemcem. Nemci so klicali kozlu: »Komm, komm!« To ga je še bolj preplašilo. Najbrže je bil francoski kozel ...»

Drugič so zapodili Nemci konja do Francozov. Na njegov vrat so prilepili nemške liste in plakat z besedami: »Dober dan, Francozi! Ali že veste, da je Belgija že vsa nemška? itd. Ker so si jarki včasih zelo blizu, se zgodi, da včasih godci sovražnih jarkov veselo sodelujejo. Če začne tu igrati harmonika, jo spremlja tam piščalka. Posebno pa divjačina, ki se izgubi med obe črti, dela včasih velike »špase«. Zajca n. pr. streljajo francoski in nemški strelci. Ko je zajec padel, tedaj nastane nevarnost, da začno radi njega strelci streljati drug na drugega. In v takem slučaju dvignejo Nemci bel robec (če je sploh kaj bele barve še ostalo na njem) in kličejo: »Tobaka! Tobaka!« Francozi zbero velik zavoj tobaka in eden od njih gre ven, vzame zajca, položi tobak na njegovo mesto in gre. In za njim se dvigne en Nemec iz nemškega jarka in odnese na svojo stran tobak. Če pa eno minuto pozneje zopet pokukaš na drugo stran, pa takoj veš, da je vojska resna, ker takoj streljajo nate. Včasih se norčujejo drug in drugega. Francoski vojak na palici drži visoko dvignjeno svojo čepico. To Nemci vidijo in začno streljati, misleč, da je to cel Francoz. Francozi pa mirno opazujejo in z motikami dajejo signale, kako so zadeli nemški strelci. Tudi silno »nobel« je v teh jarkih. Francozi so si napravili celo kopalno sobo, v kateri se kompanija lahko vsak dan koplje. Kopalno sobo si hodijo ogledavat celo generali. Imajo tudi eno brivnico v jarkih in mislijo celo na gledališče in koncerte.

Iz ruskega ujetništva.

Solnograški črnovojniški poročnik je pisal iz ruskega ujetništva to-le pismo:

Dne 28. julija, ko se je še domnevalo, da bomo imeli vojno samo s Srbijo, sem odpotoval s prvim jutranjim vlakom iz Solnograda v Budjevice. Že v prihodnjih dneh je bila med tem napovedana »vojna na debelo«. Zvedeli smo, da pojde naš črnovojniški polk na Ruse. Sredi avgusta smo dobili vso potrebno opremo in prispeli po štiritidnevni vožnji v K... Strašen kaos je bil na vseh večjih postajah. Na tisoče in tisoče vojaštva sem srečal povsod.

Naš oddelek je moral gledati, da prodira kolikor mogoče hitro po ruskih tleh. Šli smo po pustih nižavah in dolgočasnih močvirjih, a bili smo vkljub temu veseli. V začetku smo imeli naravnost nesramno srečo, kajti sovražnik ni motil nikjer našega pohoda. Toda prišlo je kmalu drugače. V Jožefovu smo morali prenočevati na prostem, v vednem pričakovnju, da nas napade sovražnik. Spočetka je vsakdo čul in se spominjal svojih dragih svojcev. Dne 29. avgusta je prišlo do prvega spopada z Rusi pri Opoli. Žalibog so bili Rusi v tako veliki premoči, da smo se morali kljub junaštvu umakniti. Dne 30. avgusta sem bil ves dan v najhujšem ognju in moral sem gledati, kako so padali okoli mene moji dragi tovariši. To je najhujše za vsakega in posebno še, če se ne more priskočiti na pomoč. Tudi na obvezovališču so se obnašali vsi skrajno junaško. Tudi bolnikov smo imeli dosti.

Bili smo pripravljene, da napravimo pri Volki v največji naglici strelske jarke, v katerih smo prebili potem dolgo časa. — Strašno je bilo pokanje pušk, toda še hujši in strahovitejši je bil sovražni artiljerijski ogenj, ki je pričel navadno ob 5. uri zjutraj in trajal do noči. Celotno najbolj pogumnim se ni zdela to šala. Ne morem reči, ali so Rusi streljali dobro ali slabo. Municije so vsekakor porabili dosti, kar je občutil marsikdo od nas. Zanimivo je, kako se človek privadi na vse — celo na vojno. Celotno v najhujšem grmenju topov smo mirno zavživali svoje stvari, kakor da bi nas vse skupaj nič ne brigalo. Menaže je bilo hvala Bogu dovolj, četudi ne preveč.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Dne 10. septembra nas je doletelo veliko veselje; dobili smo namreč pošto. Tega dne sem ravno sedel skupaj s svojim narednikom. Pogovarjala sva se o vseh mogočih stvareh, samo ne o grozeči nevarnosti. Kar se je razpočil pred nama ruski šrapnel s tako silo, da so nama sklede z juho padle na tla. Nevarnost je bila neopisna. Morali smo se, da preprečimo nepotrebno prelivanje krvi, vdati premoči.

Vojni ujetniki! Nikdar nismo bili strahopetni. V naši stotnji so bili očetje, skupno 700 otroci. Nihče se ni tresel v bitki, a sedaj nam je postalo faktilno nekako tesno pri srcu, ko smo morali dvigniti roke in pometati orožje od sebe. Bili smo izročeni sovražniku na milost ne nemilost. Toda v njegovo čast moram priznati, da je postopal z nami do skrajnosti viteško in da ni bil nikomur skrivljen niti las.

Žalosten je bil sprevid, ki se je pomikal mimo grobov toliko naših tovarišev, v rusko notranjost k železniški postaji. Orožje se ni več blesketalo v solnčni svetlobi, niso se več razlegale vesele vojaške pesmi in vsak kilometer hoda se nam je zdel kakor večnost. Bogve, če vidim še kdaj svojo domovino? Ali ostane narednik Bälderl mož beseda in sporoči moji ženi o moji usodi? Kako je z vojno? Ta vprašanja so me silno mučila. Strah me je bilo pred mislijo, da me odpošljejo morda v Sibirijo, kar nam je bilo tudi faktilno usojeno.

19 dni in noči smo se vozili skozi mrzlo, tujo deželo. Mogoče bi si v mirovnem času z velikim veseljem ogledal mesta, mimo katerih sem se peljal. Šli smo mimo Smolehska, Rjaška in Penze naprej proti Sibiriji. Kolesa so ropotala noč in dan pod nami, pri čemur pa moram priznati, da so ruski vlaki veliko bolj udobni kakor naši avstrijski. Nekega dne smo izvedeli, da se pelje pred nami transport ujetnikov 75. pešpolka. Seveda nismo nikakor mogli priti ž njimi v dotiko, čeprav smo to želeli tako iskreno. Pri Omsku, največjem mestu v Sibiriji so nam povedali, da se ustavimo v Krasnojarsku.

Potoma smo dobivali po 75 kopejk dnevno. Zadostoval nam je ta denar popolnoma, kajti živila so v Sibiriji mnogo cenejša, kakor pri nas v domači Solnograški.

Krasnojarsk! Prišli smo tjakaj sredi oktobra v mrzli noči in vsi skrajno melanholični. Zlasti meni se nikakor niso dopadle te orjaške puste, še manj pa nizke, široke hišice. Po dva oficirja skupaj sta dobila sobico v ogromni vojašnici, imenovani »vojeny gorodok«. Napravili smo si jako udobno

in naš kuhar nam je že po par dneh serviral prve cmoke, četudi so v Sibiriji izgledali malo drugače kakor doma.

Ne godi se nam slabo, četudi ne imenitno; vsak oficir dobi po 50 rubljev na mesec, s čemer se lahko izhaja. Čas poteka strahovito počasi, brezdelnost, ki je postala naša usoda, je strašna muka. Ne oziraje se na strašen mrz — začetkom oktobra je bila že najstrožja pustinja zima — nas muči, vse domotožje in to tembolj, ker ne dobimo od nikoder nobenih poročil; ne z bojišča, ne od domačih.

Bogve, koliko časa bomo čakali tu rešitve!

Razno iz vojne.

»Bruseljske srajce.« Ne vemo, ali se zlata bruseljska mladina imenuje enako, ali podobno, kakor ljubljanska, gotovo pa je, da je silno dovtipna. Sedaj v vojnem času si je vzela seveda nemške vojake na piko ter jim nagaja, kjer le more. Nemški vojaki se malo jezijo, pa še več smeji. — »Münchener Neueste Nachrichten« pripovedujejo o nekaterih »junaštvi« bruseljskih paglavcev, katerim ne manjka ne dovtipa in ne ironije. Kmalu, ko so nemške čete mesto zasedle, so pričeli hoditi bruseljski paglavci z navrh prevrtanimi klobuki. V navrtano luknjo vrh glave so si vtaknili repo ali korenje in napodobili na ta način — nemške pikelhavbe. — Nemci so namestili na galeriji justične palače dva topa. V bližnjih ulicah in na dosegljivih stavbah so navlekli bruseljske »srajce« kmalu neverjetno množino cev od peči, dolgih in kratkih, velikih in malih. Postavili so jih kakor kanone ter jih naperili — proti justični palači. Nemški vojaki so se nekaj časa jezili, toda skoraj so se pridružili obči veselosti. — Poseben dovtip so si izmislili paglavci tudi, ko so Nemci pobrali po mestu vse konje. Dan po rekviziciji se je pomikal proti justični palači, v kateri se nahaja nemško poveljstvo impozantnega regimenta kavalarije — kakih 500 fantičev je »jezdilo« na lesenih konjih, osličkih s kolesi in drugih zverinah, ki so jih pobrali med svojimi igrači. Nič manj kakor dvajsetkrat so defilirali bruseljski kavalristi pred glavno nemško stražo — končno jih je morala nagnati policija domov, ker so preveč motili javni promet. — Clou vseh teh pouličnih dovtipov pa je naslednji: Nekega dne je prikoralo kakih 200 izbranih paglavcev v strogem vojaškem redu in koraku pred justično palačo. Rezko povelje in kolona je obstala. »Oficirji« so po-

tegnili sablje, povelja so zadonela iznova, »vojaki« so zagnali divji krik »Hura!« in začeli korakati znani nemški »Paradeschritt« — toda vedno na enem in istem mestu. Okoli »marširajoče« čete se je seveda zbralo polno občinstva in tudi mnogi nemški vojaki so radovedni pristopili. Paglavci pa so nadaljevali svoje prodiranje, ne da bi se ganiili z mesta. Končno je vendar-le vprašal neki častnik: »Kaj pa delate, kaj naj zopet to pomeni?« — Poveljnik paglavcev mu je resno odgovoril: »Monsieur, mi marširamo v Pariz — kakor Vi.« — Homeričen smeh je sledil tem besedam, smejeti so se morali tudi nemški častniki in vojaki — toda preskrbeli so pa vendar, da se je »slavna armada« naglo dala na pohod... — Odgovornost za vse te zgodbe prepuščamo seveda nemškim listom, ki so jih priobčili. Značilne so vsekakor in nam dokazujejo, da razmere v Bruslju niso baš tako strašne, kakor jih slikajo francoski listi.

Franc Siebert, trgovina mila in sveč, Celovec, Stauderhaus, priporoča svojo bogato zalogo voščenih in stearinskih sveč, stenj in olje za večno luč, kadilo, oglje za kadičnice itd. Razpošilja se na zunaj.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, dobro blago in poceni. Plašči za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. — Komplet z ovratnim trakom od K 2.— do K 2-80, kakršen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 3-80, K 4.—, K 4-80. Rožaste svetilke za večno luč za patentovani stenj. Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da boste stalen odjemalec oddelka za paramente, knjigarne in trgovine Jožefovega društva v Celovcu.

Slovenski molitveniki, certvene muzikarje, tudi Hladnikove.

Zakaj?

ne pišete takoj po krasni cenik in najnovjše vzorce, kateri se dopoljujejo vsakemu zastoj in poštnine prosto iz Prve gorenjske razpošiljalnice Ivan Savnik, Kranj 162

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovejšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na knjižice se obrestujejo po

4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjame na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 % naprej.